

Звіт

про підсумки проведення моніторингу щодо визначення рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку

У межах моніторингу якості дошкільної освіти здійснювалося оцінювання рівня засвоєння вихованцями старших груп інваріантної частини змісту дошкільної освіти відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за картами спостережень.

Оцінювання відбувалося за 5-бальною шкалою відповідно до 5-х ознак:

- 5 — позитивна ознака чітко сформована, проявляється постійно;
- 4 — позитивна ознака в дитини проявляється часто;
- 3 — ознака в дитини проявляється іноді, виражена неяскраво;
- 2 — ознака в дитини проявляється мінімально;
- 1 — ознака в дитини відсутня, не проявляється.

Нижче подано результати за першим (10 жовтня 2024 р.) та другим (20 травня 2025 р.) оцінюванням.

«Особистість дитини»

Із семи напрямів розвитку дошкільника, виділених Базовим компонентом дошкільної освіти України, першим напрямом є «Особистість дитини», зміст якої висвітлює сутність і специфіку фізичного становлення особистості, вікову динаміку, завдання розвитку та особливості організації життєдіяльності дитини.

Напрямок фізичного розвитку реалізується через рухову активність. Отже, одним з важливих показників компетентності дитини є зрілість її фізичної активності, що характеризується розвитком м'язово-рухової та предметно-практичної вмілості у життєдіяльності дитини.

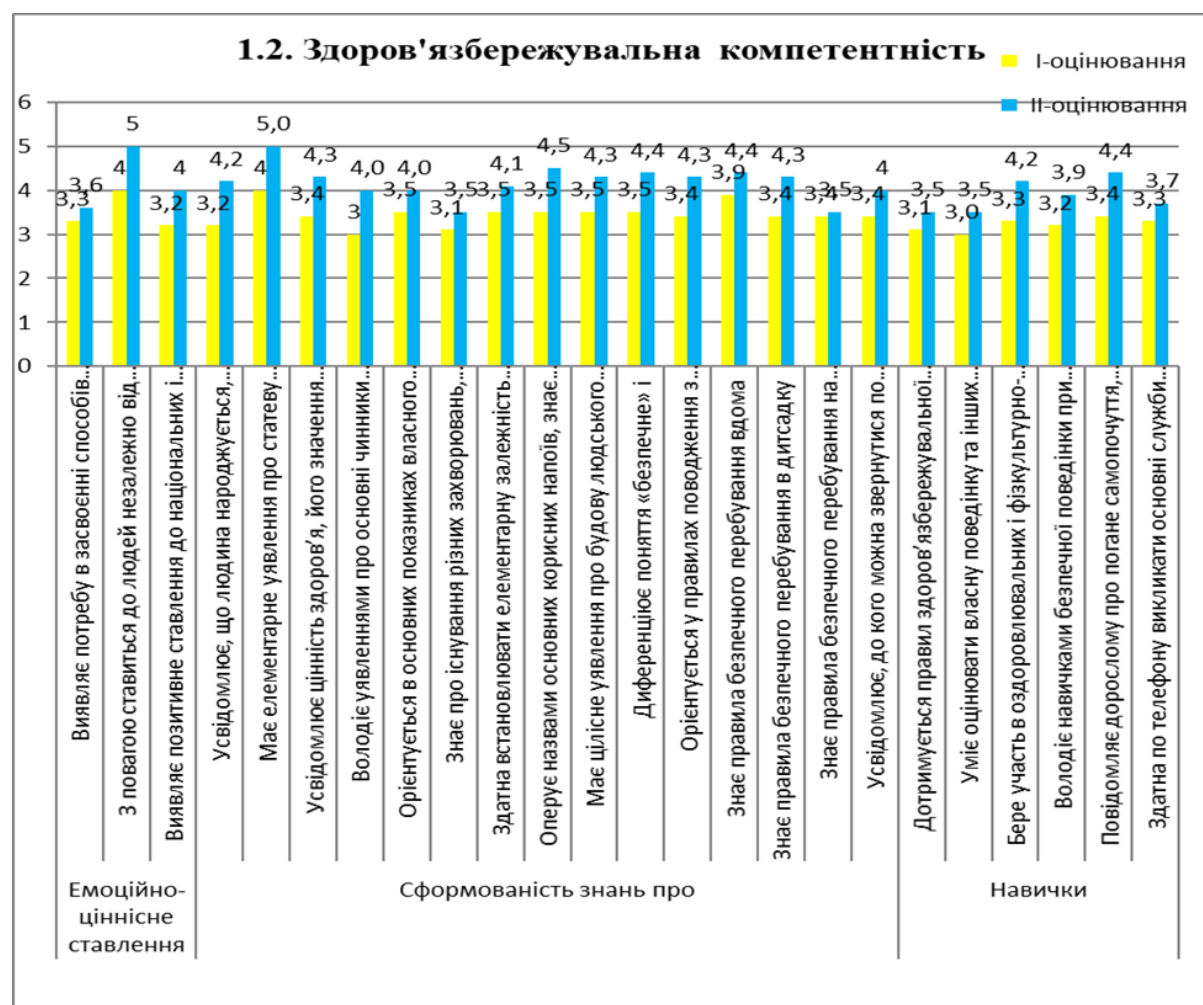
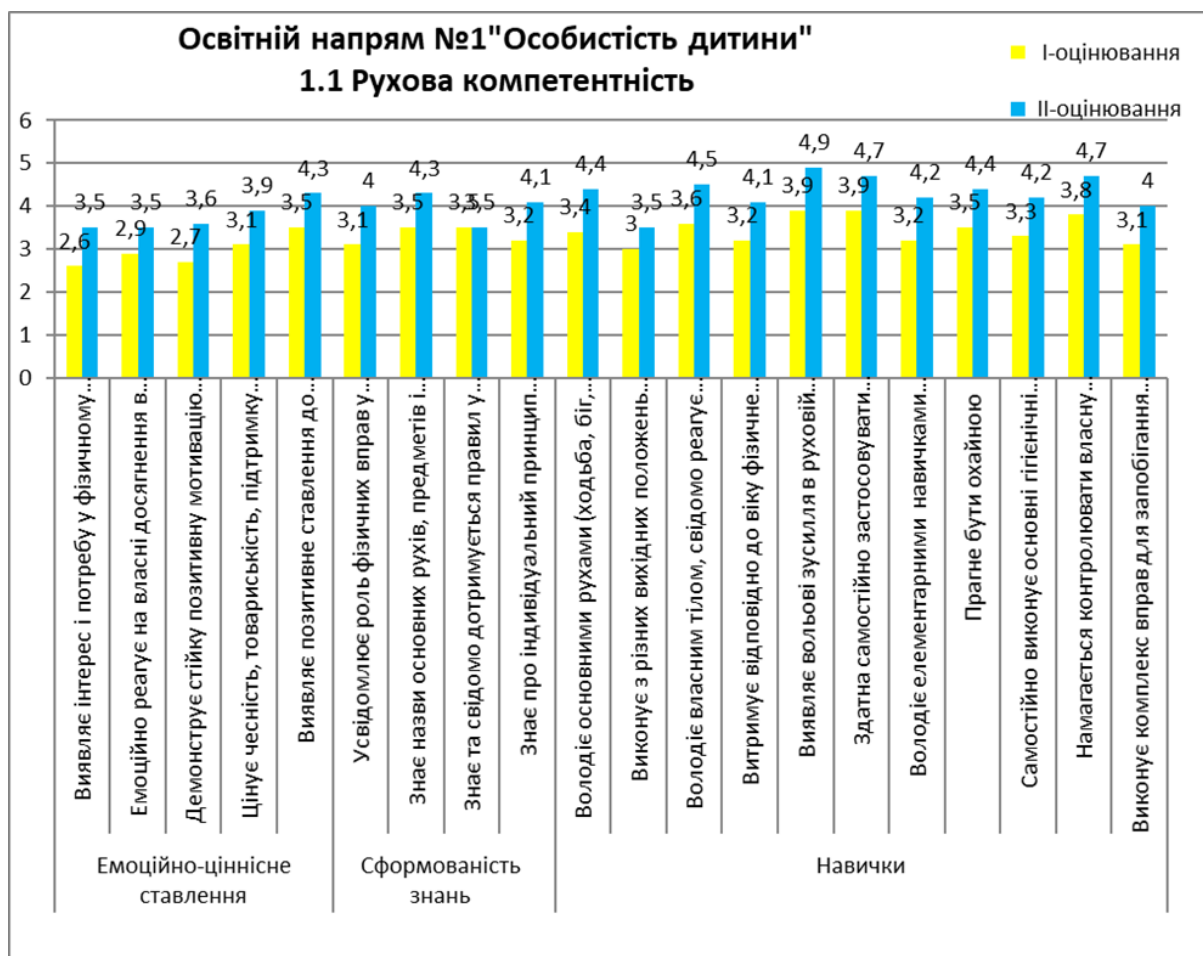
Під час моніторингового дослідження була проведена діагностика сформованості ціннісного ставлення до власного здоров'я дітей старшого дошкільного віку за критеріями та показниками. Використано такий комплекс методів, як спостереження та аналіз різних видів діяльності дітей.

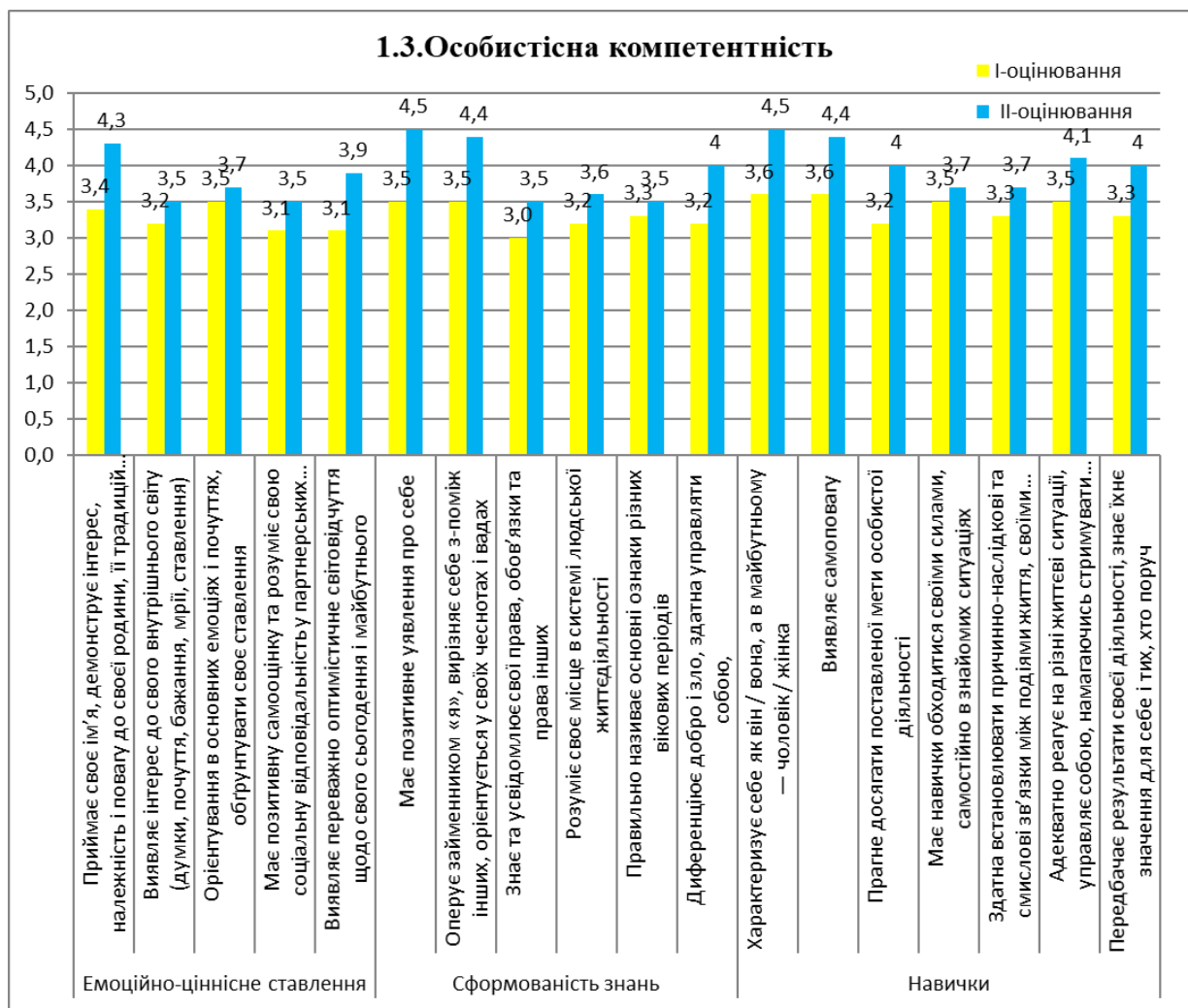
Критерії і показники були визначені з урахуванням вимог «Базового компонента дошкільної освіти в Україні», змісту поняття «емоційно-ціннісне ставлення до власного здоров'я».

Здорова особистість — це дитина, яка зорієнтована на позитивне сприйняття моделі здорового способу життя, запропонованого дорослими, прагне до її підтримання, орієнтуючись на високий стандарт і реалізацію власного потенціалу; знає про здоров'я та його чинники; застосовує отримані знання у повсякденній діяльності, проявляючи відповідний характер поведінки.

Формування здорової особистості дитини старшого дошкільного віку визначено як процес засвоєння дитиною знань про здоров'я (когнітивний компонент), забезпечення прагнення бути здоровою (емоційно-мотиваційний компонент), застосування цих знань та мотивації на практиці (діючий компонент).

Освітній напрям «Особистість дитини»

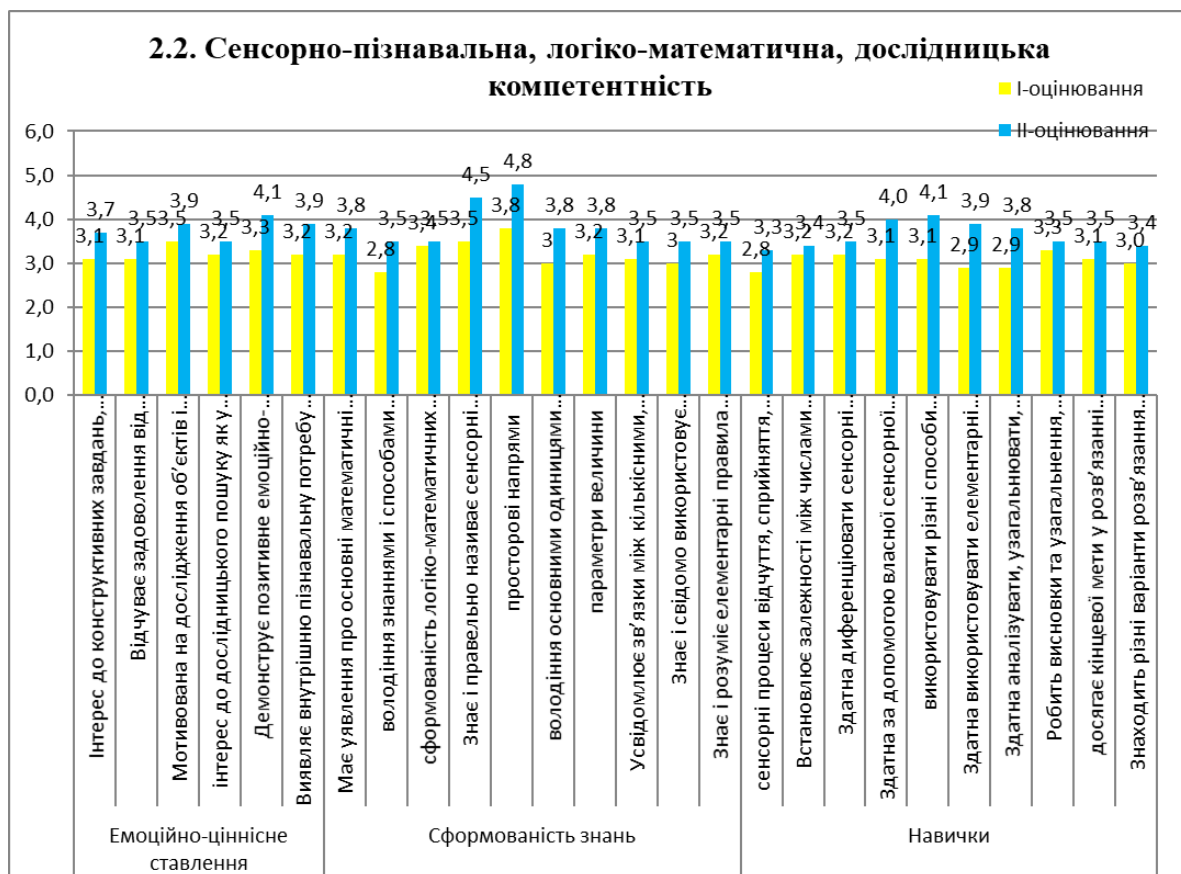
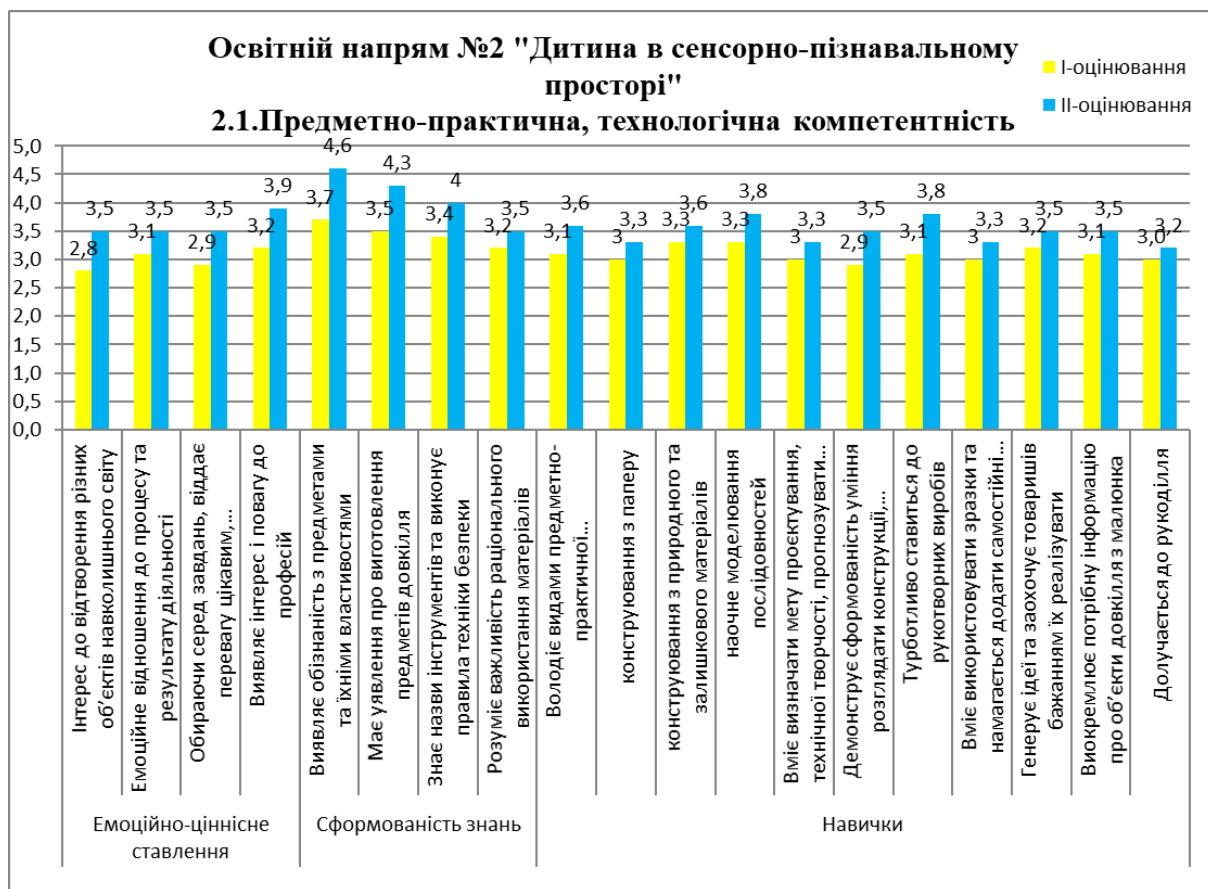
За освітнім напрямом **«Особистість дитини»** у другому оцінюванні **найвищий** середній бал був за показником у Здоров'збережувальній компетентності «З повагою ставиться до людей незалежно від їхньої статі, віку та стану здоров'я» **(5,0)**, «Має елементарне уявлення про статеву належність, орієнтується в ознаках своєї статевої належності» **«5,0»**; **найнижчим** у Руховій компетентності «Емоційно-ціннісне ставлення, Виявляє інтерес і потребу у фізичному вдосконаленні, Емоційно реагує на власні досягнення в руховій сфері, Знає та свідомо дотримується правил у рухливих, спортивних іграх і вправах, Виконує з різних вихідних положень вправи на предметах» **(3,5)** у Здоров'збережувальній компетентності «Знає про існування різних захворювань, Знає правила безпечного перебування на вулиці, воді, льоду, ігровому та спортивному майданчиках, Дотримується правил здоров'язбережувальної поведінки, Уміє оцінювати власну поведінку та інших людей щодо дотримання здорового способу життя» **(3,5)** у Особистісній компетентності «Виявляє інтерес до свого внутрішнього світу, Має позитивну самооцінку та розуміє свою соціальну відповідальність у партнерських взаєминах з однолітками, Знає та усвідомлює свої права, обов'язки та права інших, Правильно називає основні ознаки різних вікових періодів» **(3,5)**

Порівняно з першим **(3,3)** та другим **(4,0)** оцінюванням дослідження-середній бал за цим освітнім напрямом **покращився** по всіх показниках.

Отже, динаміка щодо зацікавленості вихованців до збереження свого фізичного, психічного та соціального здоров'я, ціннісно - емоційного ставлення до виконання оздоровчих процедур, сформованості вміння

мотивувати власні дії, прагнення дотримуватися здоров'язберігаючої моделі поведінки свідчить про ефективність проведення цілеспрямованої роботи вихователів з формування ціннісного ставлення дітей старшого дошкільного віку до власного здоров'я.

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

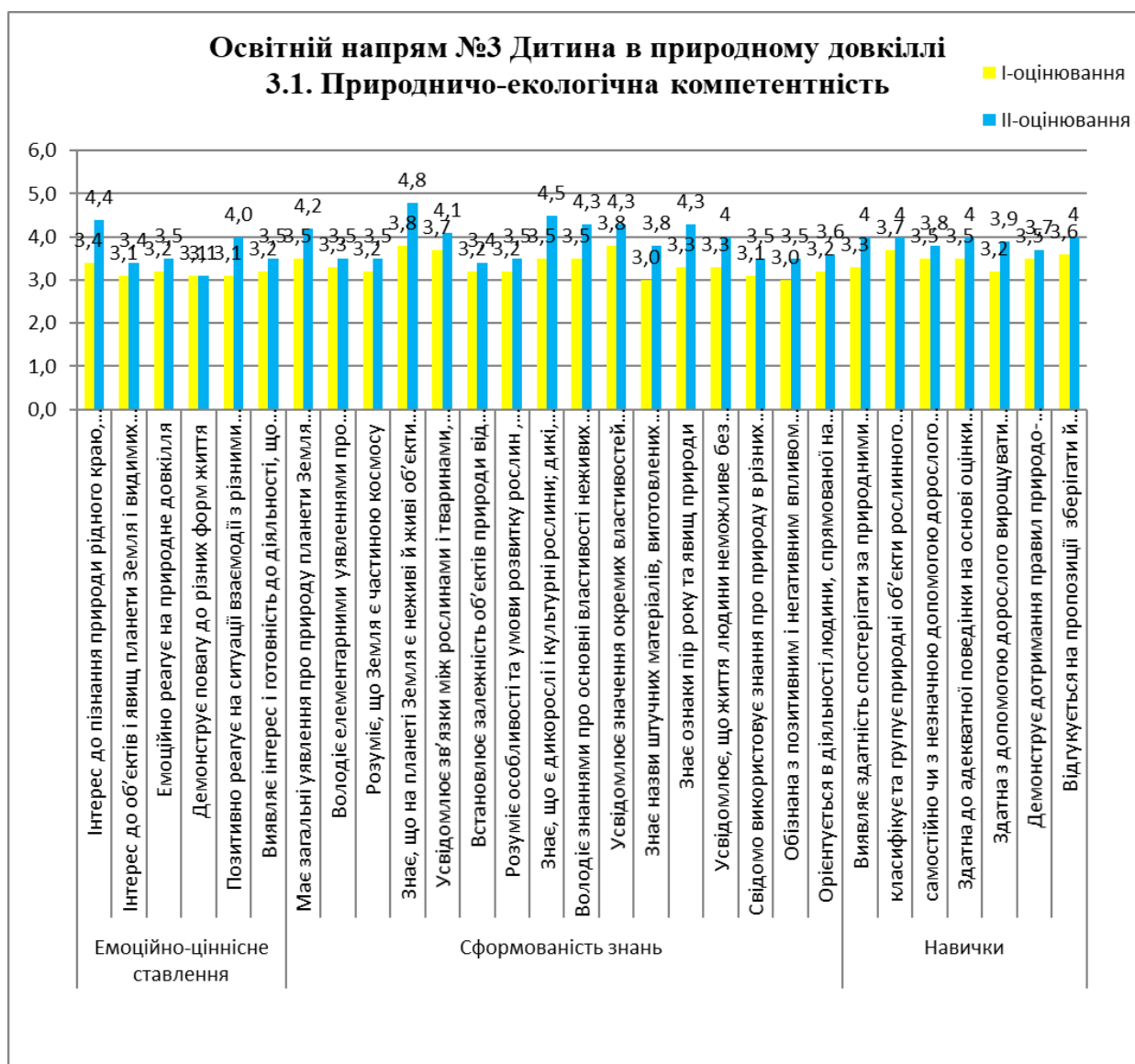

За освітнім напрямом «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» вихованці ЗДО у другому оцінюванні продемонстрували **найкращі** результати за показником у Сенсорно-пізнавальній, логіко-математичній, дослідницькій компетентності «Сформованість знань: просторові напрями» **(4,8)**, **найнижчі** у Предметно-практичній, технологічній компетентності «Навички долучання до рукоділля» **(3,2)**

У порівнянні з першим оцінюванням **(3,1)** та другим **(3,6)** за цим освітнім напрямом середній бал **підвищився** по всім показникам.

Особливе місце в розвитку дошкільника займає робота з формування вміння орієнтуватися на площині (аркуш паперу, сторінка книги, зошит тощо). Отже поряд із цим, у дітей старшого дошкільного віку сформувались просторові диференціювання: вміння знаходити верхні й нижні рядки; здатність обережно розташовувати предмети в різних напрямках, дотримуючись однакових інтервалів.

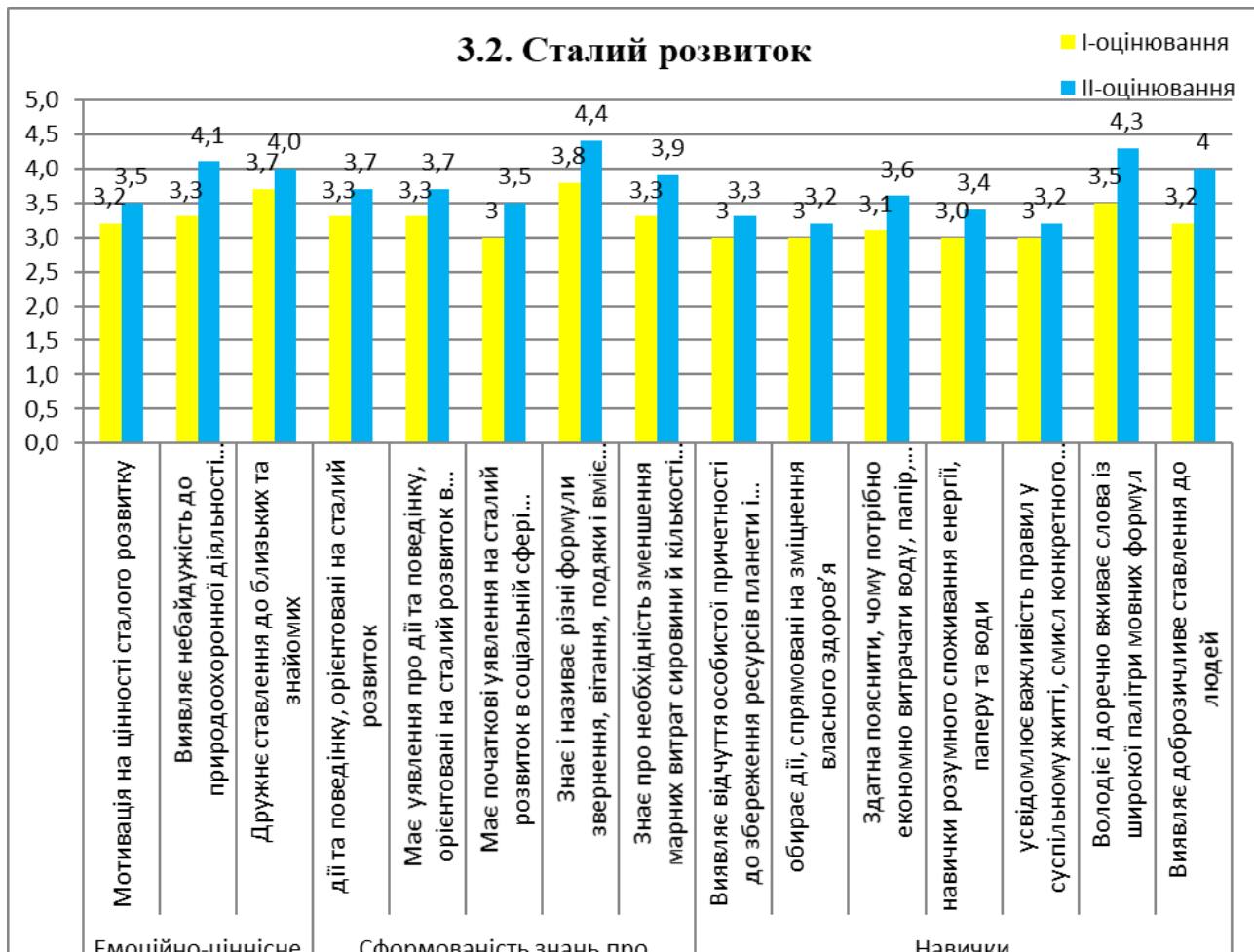
Освітній напрям « Дитина в природному довкіллі»

З огляду на значимість дошкільного дитинства як базового періоду для формування способів пізнання, розуміння та відображення внутрішньої (психічної) та зовнішньої (Всесвіт) картини світу, беззаперечно важливість

базової компетенції щодо розвитку способів пізнання та відображення дитиною світу.

Набуття природничо-екологічної компетентності дошкільниками відбувається в різних видах діяльності і потребує практичного засвоєння дітьми системи доступних природничих знань. Базовий компонент дошкільної освіти визначає зміст освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі».

Виховання в дошкільників любові до рідної природи починається з розвитку їх сенсорних відчуттів, формування системи знань про об'єкти та явища природи.

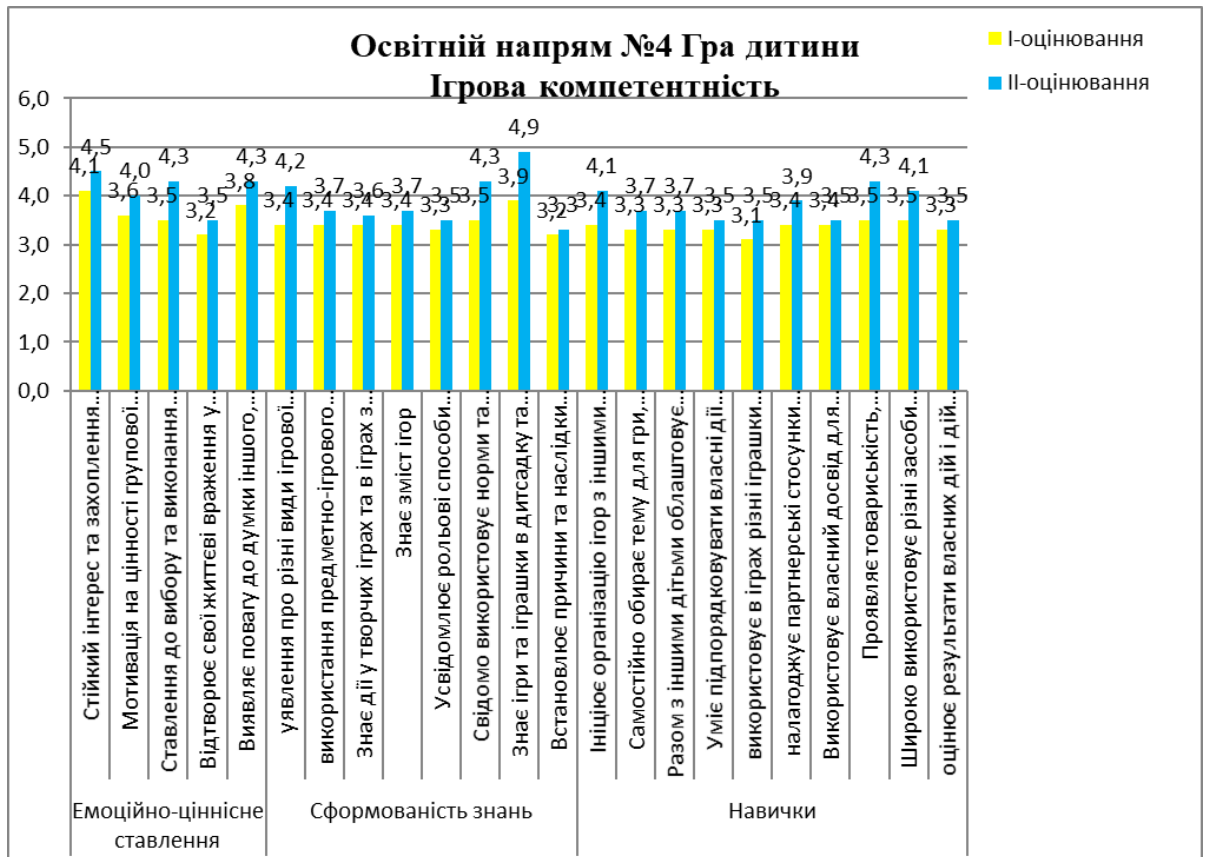
Головною умовою реалізації завдань екологічного виховання є створення еколого - розвивального середовища, яке сприяє формуванню в дошкільнят екологічної вихованості, що передбачає виважене поведіння в довкіллі та знання правил безпечної поведінки в природі.

За освітнім напрямом «Дитина в природному довкіллі» результати другого оцінювання, порівняно з першим, з усіх показників виявилися **найвищими** у Природничо-екологічній компетентності сформованості знань «Знає, що на планеті Земля є неживі й живі об'єкти природи» (4,8), - **найнижчим** — у Природничо-екологічній компетентності «Емоційно-ціннісне ставлення, демонструє повагу до різних форм життя» (3,1).

Порівняно з першим оцінюванням (3,3) та другим (3,7) середній бал за цим освітнім напрямом **підвищився** з усіх показників.

Освітній напрям «Гра дитини»

Освітній напрям «Гра дитини» передбачає розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності, формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, оцінюванню себе й інших, спонукає до обміну думками, заохочує до імпровізації.

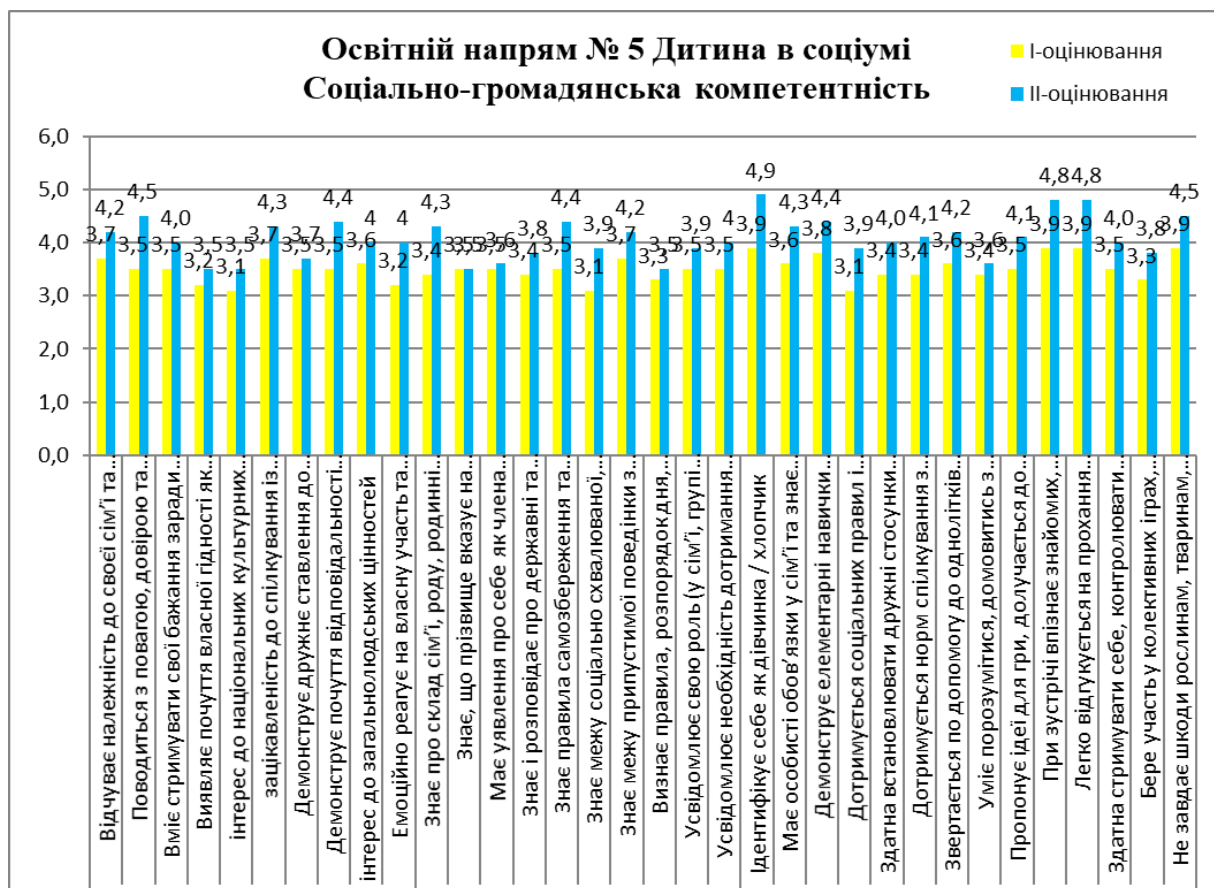
Найефективніше процес соціалізації в дошкільному дитинстві здійснюється через гру, оскільки вона є провідним видом діяльності дітей дошкільного віку. Особливо результативно процес соціалізації відбувається в ході сюжетно-рольових ігор, тому що такий вид ігор здебільшого спрямований на відображення дітьми в рольових діях та ситуаціях суспільної та побутової тематики, тобто пов'язаної зі сферою людської діяльності. За освітнім напрямом «Гра дитини» у другому оцінюванні всі показники вищі, ніж у першому. У другому оцінюванні середній бал був **найвищим** у сформованості знань за показником «Знає ігри та іграшки в дитсадку та вдома, використовує їх у самостійних іграх» (**4,9**), **найнижчим** – сформованість знань «Встановлює причини та наслідки вдалої та невдалої гри» (**3,3**).

Порівняно з першим оцінюванням (**3,4**) та другим (**3,9**) середній бал за цим освітнім напрямом **підвищився** з усіх показників.

Результати дослідження показали, що ігрова діяльність позитивно сприяє вихованню гармонійно розвинутої особистості, адже гра є прикладом універсальної діяльності дошкільників, бо містить у собі багато можливостей інших видів діяльності – навчальної, трудової та спілкування.

Освітній напрям «Дитина в соціумі»

Головне в реалізації завдань освітнього напрямку «Дитина в соціумі» – розкрити дитині соціальний світ, допомогти їй здобути соціальний досвід та зрозуміти своє місце в соціумі як активного учасника. Не випадково освітній напрям Базового компонента визначена однією з перших серед інших, адже усвідомлення самої себе приходить до людини через ставлення до неї інших людей.

За освітнім напрямом «Дитина в соціумі» **найвищим** середній бал за результатами другого оцінювання був за показником Навички «Ідентифікує себе як дівчинка/хлопчик і діє відповідно до соціальної ролі: донька/син, брат/сестра, онука/онук, друг/подруга тощо» **(4,9)**, **найнижчим** – Емоційно-ціннісному ставленні «Виявляє почуття власної гідності як представника українського народу та громадянина» - **(3,5)**, «Демонструє інтерес до національних культурних цінностей свого народу і до інших культур» **(3,5)**, Сформованість знань «Знає, що прізвище вказує на належність дитини до свого роду, родини, знає про окремі традиції і звичаї і звичаї попередніх поколінь» **(3,5)**, «Визнає правила, розпорядок дня, визначені в групі, здатна узгоджувати свої дії» **(3,5)**.

Порівняно з першим оцінюванням **(3,5)** та другим **(4,1)** середній бал за цим освітнім напрямом **підвищився** за всіма показниками.

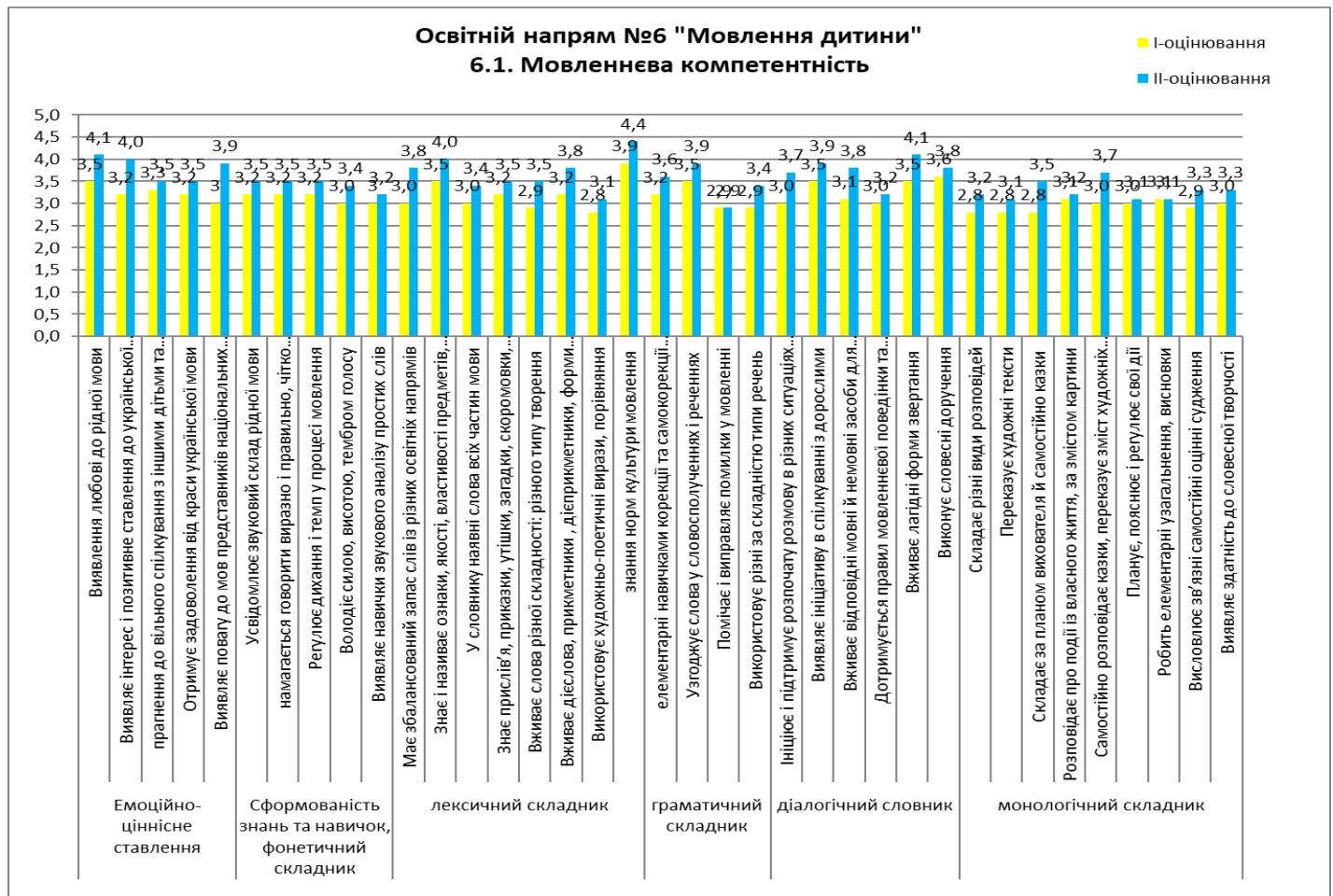
Індивідуальна спрямованість родинного виховання є найпотужнішим чинником розвитку дитини. У родинному колі виховання відбувається природним шляхом – через уклад життя родини та її взаємини з оточенням.

Так, у старшому дошкільному віці діти відчують себе повноцінним членом родини, прагнучи бути в присутності рідних «самим собою».

Освітній напрям «Мовлення дитини»

Освітній напрям «Мовлення дитини» передбачає засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічного людського спілкування є найвагомішим досягненням дошкільного дитинства.

Мовленнєва діяльність дошкільника визначається відповідною віку мовленнєвою та мовною зрілістю, рівнем оволодіння елементами грамоти, сформованістю ставлення до використання слова у взаєминах з дорослими та дітьми, розвиненістю комунікативних здібностей.

Аналіз цільових спостережень за освітньо - виховним процесом дошкільного закладу дає підстави стверджувати, що в системі дошкільної освіти існують дещо спрощені уявлення про розвивальне середовище та його значення у формуванні мислення, що відбувається у тісному взаємозв'язку мовлення.

Розвиток мовлення дошкільників неможливий без засвоєння звукової культури, яка є основою оволодіння мовою, підвищує здатність до орієнтування дошкільника у складних співвідношеннях граматичних форм, забезпечує освоєння морфологічної системи мови. Її складовими є фонематичний слух і правильна звукова вимова

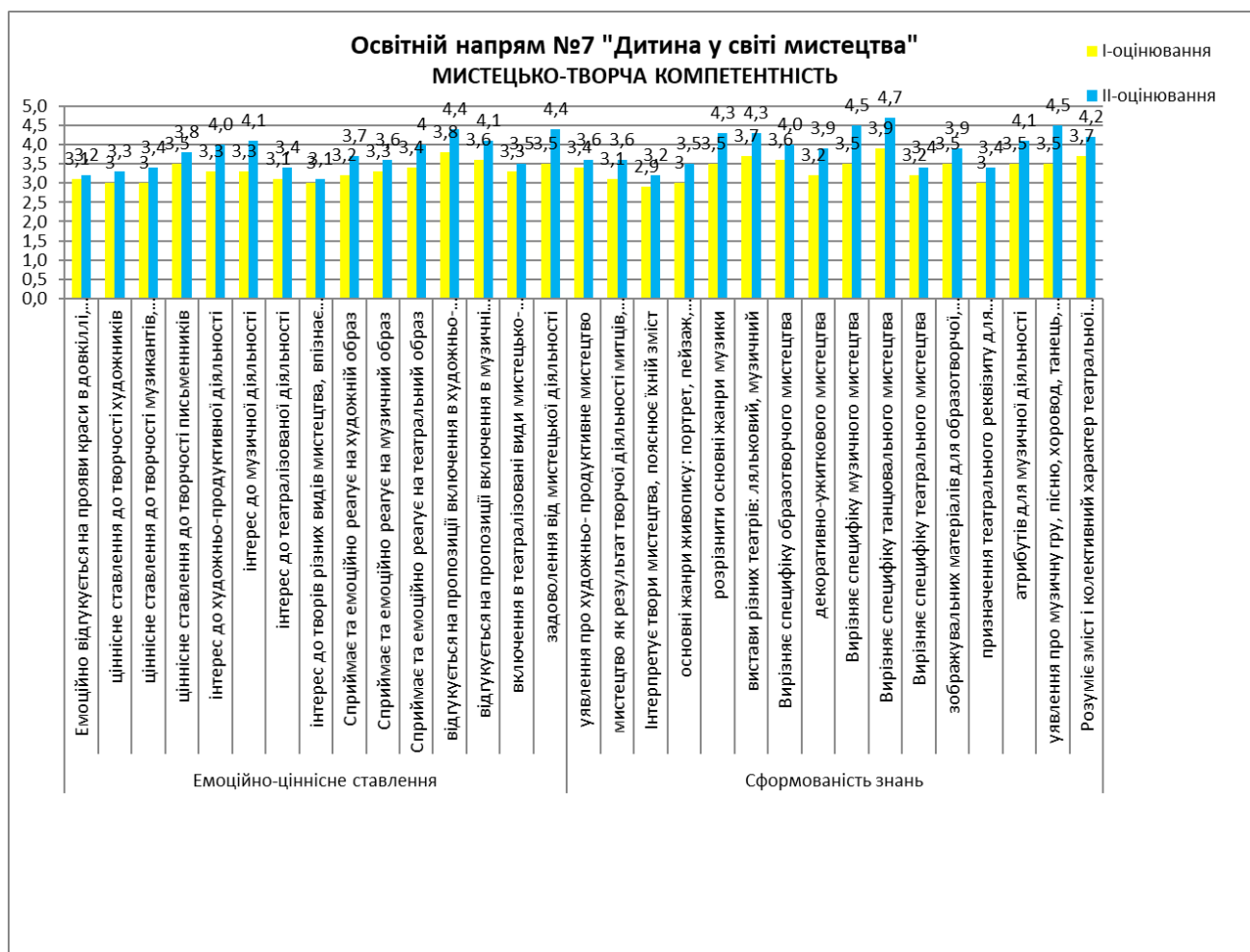
За освітнім напрямом «**Мовлення дитини**» на другому оцінюванні **найвищим** середній бал був за показником лексичного складнику «Має елементарні знання норм культури мовлення (привітання, прохання, вибачення, подяка, комплімент тощо)» (**4,4**) **найнижчими** –художньо-мовленнєва компетентність - Сформованість знань і навичок -«Особливості основних літературних і фольклорних жанрів» (**2,5**).

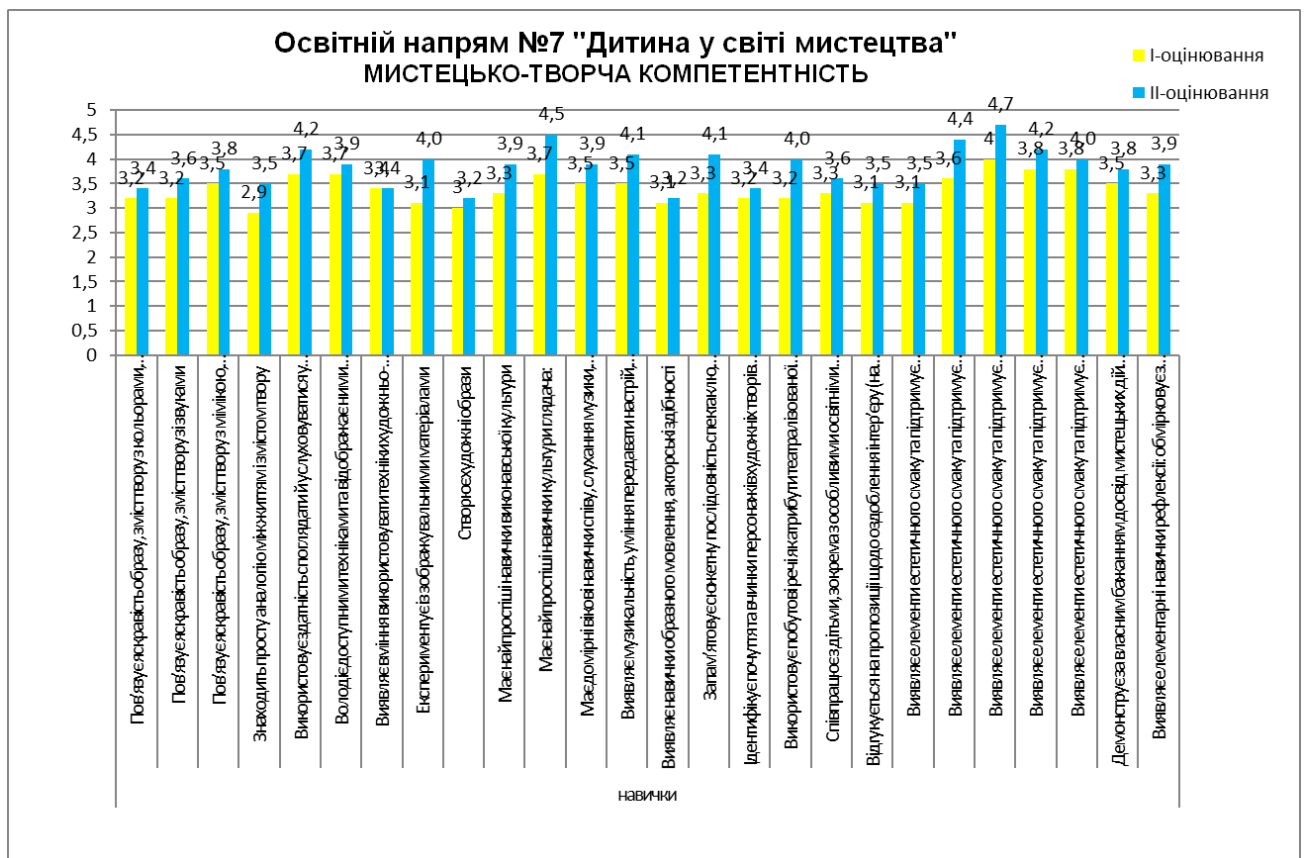
Порівняно з першим оцінюванням (3,0) та другим (3,4) середній бал за цим освітнім напрямом **підвищився**.

Спілкування з однолітками створює в дітей досвід самоствердження, відстоювання і захисту своїх досягнень, учить сприймати інших не лише як «об'єкт», що знаходиться поряд, а як таку ж цінність, як вони самі – зі своїми здібностями, інтересами, вміннями. Словниковий запас, його обсяг і якість, доречна актуалізація слів під час говоріння – це все найважливіші складові мовленнєвого онтогенезу дошкільника. Від того, яка якість і кількість слів, якими володіють діти, залежить успіх вираження їх думок, почуттів, намірів, бажань.

Ураховуючи зазначене вище, вдосконалення мовленнєвої діяльності має базуватися на активному поєднанні слова з практичною діяльністю дошкільника, урізноманітненні та зростанні її змістовності, наявності належних мовленнєвих еталонів, а розумне поєднання традицій та інновацій у сучасній організації мовленнєвої роботи з дошкільниками забезпечить її ефективність, реалізацію завдань, визначених у Базовому компоненті дошкільної освіти.

Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»

Мета сучасної дошкільної освіти визначається не тільки кількістю знань, умінь і навичок, а й розвитком особистості у видах мистецтв.

Базовий компонент дошкільної освіти засвідчує, що кожна дитина розвивається, реалізується і самовизначається як особистість, ознайомлюючись з надбаннями матеріального та духовного світу, набуваючи навичок помічати корисне і прекрасне, долучаючись до його створення.

Проведення діагностики дало змогу зробити певні висновки щодо рівня обізнаності дитини у специфіці видів мистецтв.

Однією зі складових мистецько-творчої компетентності розвитку старших дошкільників є здатність дитини практично реалізовувати свій художньо-естетичний потенціал для отримання бажаного результату творчої діяльності на основі розвинених емоцій та почуттів до видів мистецтва.

Особливе місце у формуванні й розвитку творчої особистості, у дошкільному віці, займає спілкування з мистецтвом, яке дозволяє зрозуміти естетичні здібності та відкриває необмежені можливості для їх удосконалення.

За освітнім напрямом «Дитина у світі мистецтва» у другому оцінюванні **найкращі** результати оцінювання за середнім балом були за показниками Сформованість знань «Вирізняє специфіку танцювального мистецтва» (4,7), Навички «Виявляє елементи естетичного смаку та підтримує естетичні прояви культури, готуючись до сну та відпочинку» (4,7), **найгірші** – Емоційно-ціннісного ставлення «до творів різних видів мистецтва» (3,1),

Порівняно з першим оцінюванням (3,3) та другим (3,8) середній бал за цим освітнім напрямом **підвищився**.

Висновки

Узагальнюючи результати моніторингового дослідження вивчення стану реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти, можна зробити наступні висновки:

Дані наведені в діаграмі, свідчать про те, що загалом діти старшого дошкільного віку засвоїли завдання освітніх напрямів Базового компонента на достатньому рівні. Якщо порівняти показники рівня знань дітей за I та II півріччя із початком навчального року, видно, що значно підвищилися показники за освітньою лінією «Дитина в соціумі».

Моніторинг знань, умінь, навичок за освітніми напрямами розвитку Базового компонента дітей старшого дошкільного віку показав, що найменший показник рівнів належить освітньому напрямку, як «Мовлення дитини».

Таким чином, вихователям закладу дошкільної освіти необхідно посилити роботу з мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку.

Звернути увагу на використання методів і прийомів у навчально – виховному процесі, спрямовані на підвищення пізнавальної активності дошкільників; приділяти належну увагу мовленню дітей, акцентувати увагу педагогів не на розв'язання окремих завдань мовленнєвого розвитку дітей, а на цілісному підході до формування мовно-мовленнєвої компетенції (в єдності її складових) як одного з ключових критеріїв і водночас вагомий умови становлення й розвитку мовленнєвої особистості дошкільника.

Отримані дані свідчать про стабільне позитивне функціонування закладу, доцільність введення додаткових освітніх послуг, якісну індивідуальну роботу з дітьми відповідно до їхніх природних здібностей.